

گزارش کوتاه

درخواست ترودو و زلتسکی از ایران برای ارایه تحقیقات شفاف

جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا بعد از انتشار بیانیه ستاد کل نیروهای مسلح اعلام کرد: «امشب، ایران اعتراف کرد که پرواز ۷۵۲ هواپیمای بین‌المللی اوکراین با شلیک نیروهای نظامی سقوط کرده است. تمرکز ما روی حمایت از خانواده قربانیان، مسئولیت‌پذیری، شفافیت و عدالت برای خانواده‌ها و عزیزان‌شان باقی خواهد ماند. این تراژدی ملی است و تمام شهروندان کانادایی عزادار شده‌اند. ما به همکاری با شرکای خود در سراسر جهان ادامه می‌دهیم تا از تحقیقات دقیق و کامل اطمینان حاصل کنیم. دولت کانادا از مقامات ایرانی انتظار همکاری کامل را دارد.»

روز شنبه ولادیمیر زلتسکی، رئیس جمهوری اوکراین بعد از اعلام نتایج بررسی علل سقوط هواپیمای بوئینگ در بیانیه‌ای اعلام کرد: «امروز، صبح خوبی نبود، اما حقیقت را با خود آورد. حتی قبل از آنکه کمیسو بین‌المللی بتواند گزارش را تمام کند، ایران اعتراف کرد به هواپیمای اوکراینی شلیک کرده است. اما ما بر پذیرش کامل تقصیر اصرار داریم. از ایران انتظار داریم تا تحقیقات را به صورت کامل و شفاف انجام دهد، عوامل این حادثه را محاکمه کند، اجساد جان‌باختگان را پس بفرستد، غرامت بپردازد و از طریق کانال‌های دیپلماتیک رسماً عذرخواهی کند. امیدواریم این تحقیقات بدون موانع و تأخیر بی‌دلیل ادامه داشته باشد. چهل و پنج نفر از متخصصان ما برای برقراری عدالت نیاز به دسترسی کامل و تعامل دارند.»

درخواست وزیر خارجه کانادا از ترکیه برای کمک به صدور ویزای ایران

روز جمعه فرانسوا فیلیپ شامپاین، وزیر امور خارجه کانادا در کنفرانس خبری اعلام کرد مقامات ایرانی ویزای دو نفر از گروه ۱۲ نفره متشکل از دیپلمات‌های کانادایی و گروه تحقیق سانه هوایی را صادر کرده است. بعد از مورد اصابت قرار گرفتن هواپیمای مسافری اوکراین، کانادا اعلام کرد گروهی ۱۲ نفره را برای انجام تحقیقات به ایران می‌فرستد. به گفته شامپاین آنها در حال حاضر در آنکارا منتظر اجازه تهران برای سفر به ایران هستند. روز چهارشنبه بعد از هدف قرار گرفتن هواپیمای مسافری اوکراین، ۶۳ شهروند کانادایی در این پرواز جان خود را از دست دادند.

از این گروه ۱۲ نفره، ۱۰ نفر از وزارت خارجه و دو نفر از هیأت ایمنی حمل‌ونقل هستند که برای کمک به آنالیز داده‌های جعبه سیاه به ایران فرستاده می‌شوند. شامپاین همچنین گفت از وزیر خارجه ترکیه خواسته تا به صدور ویزای بقیه اعضا کمک کند. او به خبرنگاران گفت جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا درخواست تشکیل گروهی از مقامات ارشد را برای هدایت طرحی فوریته به منظور کمک به بازماندگان حادثه‌ای که او «تراژدی ملی» خواند، مشخص کرده است. به گفته شامپاین دولت فدرال کانادا گروهی بین‌المللی را برای حمایت از خانواده‌های قربانیان هدایت می‌کند. این گروه از نمایندگان اوکراین، سوئد، افغانستان و انگلستان (کشورهایی که شهروندان آنها در این هواپیما بوده‌اند) تشکیل شده است و همه به دنبال «تحقیقات کامل و شفاف» هستند.

یک طرح فوریته دیگر هم برای صدور ویزای کانادا برای اعضای خانواده‌های قربانیان در نظر گرفته شده است. کانادا از سال ۹۱ روابط دیپلماتیک خود را با ایران قطع کرده است. □

گام به گام با یک فاجعه

[شهروند] حجم اتفاق‌هایی که حول و حوش سقوط هواپیمای اوکراینی در اطراف تهران، در ۳ روز از چهارشنبه تا صبح شنبه - افتاد. آنقدر زیاد بود که حتی کسانی که لحظه به لحظه این خبرها را رصد می‌کردند هم، همه آنها را به خاطر نمی‌آوردند. هجوم خبرها و واکنش‌ها، تاییدها و تکذیب‌ها و تهدیدها، همه رسانه‌های مکتوب و مجازی را در بر گرفت. کم‌کم انتشار و گردش خبرها، تکان دهنده بوپخت‌آور شد و نقطه پایان آن، صبح روز شنبه بود. دیروز صبح، با انتشار بیانیه ستاد کل نیروهای مسلح، همه‌چیز در روایت‌ها کانکرفت و تنها یک روایت باقی ماند: یاب‌هتر است بگویم، «آشکار شد». شاید هیچ چیز به اندازه دیدن و خواندن سیر و وقایع و اظهار نظرهای مقامات داخلی و خارجی در مورد اتفاق اخیر، گویای تمام روایای پنهان حقیقت نباشد. این روایت نشان می‌دهد که حقیقت می‌توانست خیلی پیش از این، آشکار شود.

چهارشنبه ۱۸ دی

• انتشار خبر سقوط هواپیمای اوکراینی
• انتشار نخستین ویدیو از هواپیمای آتش‌گرفته سقوط‌آن
• رئیس سازمان اورژانس ایران: تمام سرنشینان این هواپیما کشته شده‌اند.
• وزیر خارجه اوکراین: مسافران هواپیما ۷ ملیت مختلف بوده‌اند.
• ولودیمیر زلتسکی، رئیس جمهوری اوکراین: یک گروه تحقیق به تهران می‌فرستیم. اولویت متابعین حقیقت و افراد مسئول این فاجعه وحشتناک است.

• جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا: ۶۳ نفر از سرنشینان هواپیما کانادایی بوده‌اند. کانادا در این زمینه پیگیر تحقیقات کامل برای روشن شدن دلایل سقوط خواهد شد.
• روبرتو به نقل از یک مقام امنیتی کانادایی: برآورد اولیه سازمان‌های اطلاعاتی غربی این است که هواپیما با موشک ساقط نشده، بلکه دچار نقص فنی شده است.

پنجشنبه ۱۹ دی

• علی‌عابدزاده، رئیس سازمان هواپیمایی: جعبه سیاه را تحویل شرکت سازنده، بوئینگ یا دولت آمریکا نمی‌دهیم. هر دو جعبه سیاه هواپیما آسیب دیده‌اند. از همه کشورهای ذی‌نفع دعوت شده تا نسبت به معرفی نمایندگان خود برای فرآیند بررسی سانحه اقدام کنند.
• اولکسی دانیلوف، دبیر شورای امنیت اوکراین: اصابت موشک به هواپیما، برخورد با پهپاد، نقص موتور هواپیما و وقوع حمله تروریستی دلایل احتمالی سقوط است.

• روسیه از تباطؤ این حادثه، ارتکاب می‌کند.

• علی‌عابدزاده، رئیس سازمان هواپیمایی ایران: برخورد موشک به هواپیمای اوکراینی غیرممکن است. چنین شایعاتی هیچ‌گونه منطقی ندارد.

• (سی.بی.اس) و «نیوزویک» به نقل از منابع اطلاعاتی آمریکا: ساقط شدن هواپیما با پدافند هوایی و شبه‌اشتباه و تصادفی بوده است.

• ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا: مشکوک است که هواپیمای اوکراینی (عمدا) ساقط شده باشد. ممکن است کسی اشتباهی کرده باشد.

• اولکسی دانیلوف، دبیر شورای امنیت و دفاع ملی اوکراین: در حال مذاکره با ایران برای دسترسی بازرسان اوکراینی به محل سقوط هستیم.

• حسام‌الدین آشنا، مشاور رئیس جمهوری در توپیت: به کارگزاران ایرانی تبار رسانه‌های فارسی‌زبان هشدار داده می‌شود از مشارکت در جنگ روانی مربوط به هواپیمای اوکراینی و همکاری با ایران ستیزان خودداری کنند.

• حسن رضایی‌فر، رئیس کمیسیون سوانح سازمان هواپیمایی ایران: احتمال ساقط شدن هواپیمای اوکراینی بر اثر برخورد موشک پدافندی مرده است. عکس منتسب به یک کلاهک موشک ضد هوایی توراد می‌کنیم.
• علی‌عابدزاده، رئیس سازمان هواپیمایی کشور در مصاحبه با تلویزیون: ممکن نیست سقوط هواپیما به دلیل اصابت موشک باشد. اگر موشک می‌خورد هواپیما منهدم می‌شود با شکم‌بر زمین نمی‌خورد

• حسن رضایی‌فر، مدیرکل دفتر بررسی سوانح سازمان هواپیمایی کشور: ادعای مقام‌های آمریکایی مبنی بر احتمال ساقط شدن هواپیما اوکراینی مردود است. رسانه‌های خارجی می‌خواهند علیه ایران همه‌جای‌جاکندند.

• جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا در سخنرانی

محمد جوادزاده / شهروند □

زنده: از منابع مختلف، اطلاعاتی داریم که هواپیما با موشک ایرانی ساقط شده است. ممکن است این حادثه غیر عمدی بوده باشد.

• نیویورک تایمز: ویدیوی مربوط به لحظه برخورد موشک با هواپیمای اوکراینی تأیید شد.

• علی‌ربیعی، سخنگوی دولت در یک بیانیه سازمان هواپیمایی کشور: کمیته بررسی سانحه ارتشکیل داده و با شفافیت، دقت و سرعت تمام، با حضور و مشارکت کارشناسان از همه کشورهای مرتبط بررسی و به‌طور کامل اطلاع‌رسانی خواهد کرد. امروز به روش کامل حساب‌شده و شناخته‌شده در عملیات روانی «به‌نقل از یک منبع آگاه از پنتاگون که خواسته نامش فاش نشود» خبر اصابت دو موشک به هواپیمای اوکراینی را با آب و تاب در رسانه‌ها منعکس کرده است. در آینده کمیته مشخص شد این ادعای دروغ‌عاری از حقیقت است، هیچ‌کس مسئولیت این دروغ بزرگ را برعهده نخواهد گرفت. / توصیه می‌کنیم دولت آمریکا

به جای دروغ‌پردازی و شکل دادن عملیاتی روانی، به نتایج بررسی کمیته‌های ذکر شده دقت کند. / مناسفم که سیستم عملیاتی روانی دولت آمریکا و همراهان آگاه و ناآگاه آنها با این دروغ‌پردازی‌ها بر زخم‌های جانکاه خانواده‌های داغدار نمک می‌پاشند.
• بهرام پارسایی، نماینده شیراز در توپیت: سخن شتابزده و غیر حرفه‌ای رئیس سازمان هواپیمایی و مسئول منصوب ایشان در کمیته بررسی سانحه، دلیل عمده اتهامات وزیر سوال‌فتن، بیش از پیش کمیته بررسی سوانح است.

جمعه ۲۰ دی

• مارک رویبو، سناتور جمهوریخواه آمریکا در توپیت: ایران می‌داند هواپیمای مسافری خطوط هوایی اوکراین را به اشتباه سرنگون کرده است. آنها می‌دانند که نمی‌توانند برای مدتی طولانی این موضوع را پنهان کنند.

• بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا: مجموعه شواهد حاکی از آن است که هواپیمای اوکراینی با اصابت موشک پدافند ایرانی ساقط شده است.

• عباس موسوی، سخنگوی وزارت خارجه: از بوئینگ به‌عنوان سازنده هواپیما برای مشارکت در تحقیقات دعوت کرده‌ایم. / خبرهای مربوط به ساقط شدن این هواپیما توسط موشک‌های ضد هوایی ایران فضا سازی‌های مشکوک است.

• ولادیمیر زلتسکی، رئیس جمهوری اوکراین: با توجه به اطلاعات جدید احتمال اصابت موشک پارتی است. / از همه شرکای بین‌المللی به‌خصوص ایالات متحده، کانادا و بریتانیای ما خواهم تا اطلاعاتی را که در خصوص این حادثه دارند ارایه کنند. / باید بدون «هر انگیزه سیاسی» در خصوص این ماجرا تحقیقات صورت بگیرد.

• علیرضا رحیمی، نماینده و عضو هیأت رئیسه مجلس در توپیت: ملت‌هپ کردن فضای عمومی و گمانه‌های انحرافی، قبل از رسیدگی فنی به علل حادثه سقوط هواپیمای اوکراینی به‌طور قطعی، در نوع خود بی‌سابقه و بیشتر شائبه تحریک اذهان و مسأله‌سازی دارد.

• انتشار گمانه‌های تشویش‌گر، پرونده‌سازی جدید آمریکا علیه ایران با هدف انحراف اذهان از تحقیق آمریکا در عین‌الاسد است.

• دومنیک راب، وزیر خارجه بریتانیا: خواهان تحقیقات کامل و شفاف هستیم. خانواده کشته‌شدگان این حادثه حق دارند که واقعیت را

بدانند.

• علی‌عابدزاده، رئیس سازمان هواپیمایی در کنفرانس خبری: ایران توانایی استخراج اطلاعات جعبه سیاه را در شرایط عادی دارد اما اگر نیاز باشد از کشورهای دیگر کمک می‌گیریم.

• حسن رضایی‌فر، مدیرکل بررسی سوانح سازمان هواپیمایی کشور: کمیته بررسی سانحه ارتشکیل داده و با شفافیت، دقت و سرعت تمام، با حضور و مشارکت کارشناسان از همه کشورهای مرتبط بررسی و به‌طور کامل اطلاع‌رسانی خواهد کرد. / هیأت‌انفره کانادایی برای رسیدگی به امور قربانیان کانادایی در حال سفر به ایران است. ما هیچ‌کمی برای تسهیل امور مربوط به کشورهای می‌توانیم که اتباع آنها در این حادثه غم‌انگیز دچار حادثه شده‌اند دریغ نخواهیم کرد و نتایج بررسی‌های فنی هم براساس مقررات ایکائو و با مشارکت نمایندگان اوکراین، بوئینگ و با حضور متخصصان ناظر از سایر کشورهای خسارت‌دیده پس از تکمیل به‌طور شفاف به اطلاع عموم خواهد رسید.

• علی‌عابدزاده، رئیس سازمان هواپیمایی: هواپیما بیش از حد دقیق در آتش در حال پرواز بود و اگر یک شیء به آن برخورد کرده باشد، این مدت پرواز قابل قبول نیست.

• اسکات موریسون، نخست‌وزیر استرالیا: سقوط هواپیمای خطوط هوایی اوکراین نتیجه شلیک دو موشک زمین به هوا بوده است. / نیاز به تحقیقات مستقل در این حادثه وجود دارد و جعبه سیاه باید در دسترس محققان خارج از ایران برای بررسی قرار بگیرد.

• لئونید سلوتسکی، رئیس کمیته امور خارجه در مجلس دوما روسیه: نیاز به حقایق و شواهد مشخص داریم و نه منابع خیالی و اطلاعاتی و تا آن‌تن چیزهای اعلام‌شده بی‌اساس هستند.

• حمید بعیدنی‌ژاد، سفیر ایران در بریتانیا در مصاحبه با شبکه اسکای نیوز: اطمینان دارم، نیروهای مسلح ایران مسئول سقوط هواپیمای اوکراینی نبوده‌اند. / هیچ موشکی در آن منطقه در آن زمان شلیک نشده است.

• استفان لئون، نخست‌وزیر سوئد: ما خواهان تحقیقات سریع کامل و شفاف هستیم.

• سرگئی ریابکوف، جانشین وزیر خارجه روسیه: تا این لحظه هیچ دلیلی برای مقصر دانستن ایران وجود ندارد.

• مایک پمپئو، وزیر امور خارجه آمریکا: حاضرم تا هرگونه پشتیبانی و کمک را که لازم باشد در تحقیقات سقوط هواپیمایی خطوط هوایی اوکراین انجام دهیم.

• هایکوماس، وزیر خارجه آلمان: ایران نباید دلایل سقوط هواپیمای اوکراین در نزدیکی تهران را زیر فرش بزند.

• وزیر دفاع هلند: براساس اطلاعات به‌دست آمده از سرویس اطلاعاتی هلند، هواپیمای خطوط هوایی اوکراین احتمالاً بر اثر اصابت موشک دچار سانحه شده است.

• پینس استولنبرگ، دبیرکل ناتو: احتمال دارد هواپیمای مسافری اوکراین به واسطه پدافند هوایی ایران ساقط شده باشد.

شنبه ۲۱ دی

• ستاد کل نیروهای مسلح ایران: هواپیمای مسافری اوکراینی بر اثر بروز خطای انسانی و به صورت غیر عمد هدف پدافند ضد هوایی قرار گرفته است. □

اخبار روز

میانجی میانه خلیج فارس درگذشت

سلطان قابوس، پادشاه عمان، نیمه شب گذشته بعد از تحمل دوره طولانی بیماری از دنیا رفت. مرگ سلطان قابوس به عبارتی ضربه‌ای مهلک به سیاست‌ورزی معتدلانه در خلیج فارس است. قابوس در طول دوران پنجاه‌ساله زمامداری‌اش همواره نقشی میانه را در تحولات منطقه ایفا کرده بود. او حتی در برخی موارد نقش میانجی میان ایران و آمریکا بازی کرده بود. مذاکرات هسته‌ای ایران و آمریکا و امضای برجام با میانجیگری سلطان قابوس حاصل شد.

در پی درگذشت سلطان قابوس، ادشاه عمان مقامات امارات، اردن، مصر و قطر سه روز عزای عمومی اعلام کردند.

به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، وزارت امور ریاستی امارات با صدور بیانیه‌ای درگذشت سلطان قابوس بن سعید، پادشاه عمان را تسلیت گفت. وزارت امور ریاستی امارات در این بیانیه به نقل از خلیفه بن زاید آل نهیان، رئیس این کشور آورده است: «درگذشت سلطان قابوس را به خاندان سلطنتی عمان و ملت این کشور تسلیت می‌گوییم و برای احترام به او سه روز عزای عمومی اعلام شده که از امروز (شنبه) آغاز می‌شود. همچنین در این ایام پرچم امارات در تمامی اداره‌های دولتی در داخل کشور و سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های دیپلماتیک آن در خارج نیمه برافراشته خواهد بود.»

در همین حال، عبدالفتاح سیسی، رئیس جمهوری مصر، نیز ضمن تسلیت درگذشت پادشاه عمان سه روز عزای عمومی در سراسر مصر اعلام کرد. در بیانیه ریاست جمهوری مصر آمده است: «امت عرب امروز رهبری را از دست دادند که از باعزت‌ترین انسان‌ها و یک رهبر خردمند بود که زندگی‌اش را در راه کشور و ملتش بخشید. تاریخ نام او را به‌عنوان سمبل قدرت و اتحاد سلطنت عمان در طول نیم قرن ثبت خواهد کرد.»

دیوان پادشاهی اردن نیز با ملت عمان در غم از دست‌دادن پادشاه کشورشان ابراز همدردی کرد. به همین مناسبت پادشاه اردن و امیر قطر و کویت نیز به منظور ادای احترام به سلطان قابوس سه روز عزای عمومی اعلام کردند.

روز گذشته همچنین همزمان با تشییع پیکر سلطان قابوس، هیثم بن طارق به‌عنوان سلطان جدید عمان انتخاب شد. هیثم بن طارق سلطان جدید عمان در سخنرانی در مراسم انتصاب رسمی خود در این پست تأکید کرد: «همان سیاست سلطان قابوس را در سطح سیاست خارجی ادامه می‌دهیم که مبتنی بر هم‌زیستی مسالمت‌آمیز بین ملت‌ها و حسن هم‌جواری است.»

سلطان هیثم بن طارق تأکید کرد که سلطان قابوس کشوری مدرن و نهضتی استوار را بنیان نهاد. پادشاه جدید عمان تصریح کرد: «ما بر مداخله نکردن در امور کشورهای دیگر اصرار داریم.» سلطان هیثم بن طارق تأکید کرد: «با برادران خود در کشورهای حوزه خلیج (فارس) به مسیر همکاری و همبستگی ادامه می‌دهیم و با کشورهای عربی تلاش می‌کنیم تا منطقه را از برکناری و برخورد در خوربا مقصران پنهان‌کاران و ناصدان با ملت هستیم. □

اسحاق جهانگیری:

حادثه ساقط شدن هواپیمای اوکراینی در اثر خطای انسانی پدافند هوایی فاجعه‌های سنگین و ملی است. همچنان باید پیگیر جدی و شفاف زمینه‌ها و عوامل بروز این خطای زاینبار بود با همدردی و ژرف‌اندیشی دامنه‌ها و پیامدهای آن را تحمل پذیر کرد.

محمد جوادظریف:

روزی غم‌انگیز. نتایج اولیه تحقیقات داخلی توسط نیروهای مسلح، اشتباه انسانی در زمان بحران ناشی از ماجراجویی ایالات متحده به فاجعه منجر شد.

مجید انصاری:

فاجعه مضاعف پس از سقوط هواپیمای مسافری نحوه برخورد مسئولان حادثه و اطلاع‌رسانی درباره آن بود.

احمد توکل:

باید از همان ابتدا حقیقت به مردم اعلام می‌شد. الان مردم مسئولان را دروغ‌گویی دانند.

حسین مرعشی:

نیروهای مسلح چهار ساعت پیش از انجام عملیات علیه نیروهای آمریکایی در عراق، دولت عراق را در جریان گذاشته بودند. آیا نمی‌شد به سازمان هواپیمایی اعلام می‌کردند که در این ساعات پرواز در تهران انجام نشود؟

محمد رضا عارف:

از موضع نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی خواستار استعفا، برکناری و برخورد در خوربا مقصران پنهان‌کاران و ناصدان با ملت هستیم. □

